

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1970-1971.

15 OCTOBRE 1970.

Proposition de loi accordant aux agriculteurs une pension anticipée.

DEVELOPPEMENTS

MESSIEURS,

Il existe au sein de la société belge une catégorie de citoyens auxquels on ne cesse de répéter qu'ils sont excédentaires, que les fruits de leur labeur sont trop onéreux, ou mieux encore trop abondants. Ces citoyens méconnus, ce sont les agriculteurs.

Bien sûr, les agriculteurs belges ne constituent pas une monstrueuse exception à la règle communautaire; leurs collègues de France, d'Italie, d'Allemagne, des Pays-Bas ou du Luxembourg ne connaissent point un sort plus enviable.

Néanmoins, il va de soi que la présente proposition ne s'adresse qu'aux agriculteurs belges. Elle n'a point pour objet d'examiner dans quelle mesure une option comme celle de limiter la production des denrées alimentaires est compatible avec l'esprit de solidarité humaine et le devoir d'assistance envers les déshérités de ce monde.

La présente initiative n'a d'autre ambition que d'apporter, dans le cadre strictement national, une solution de rechange à ce qu'il est convenu d'appeler le Plan Mansholt.

Ce dernier institue, faut-il le rappeler, une aide financière en faveur des agriculteurs qui renoncent à exercer leur activité. La mise au point définitive de ce plan et sa réalisation pratique au niveau de chacun des partenaires de la communauté nécessiteront un temps indéterminé et peut-être assez long. Des mesures transitoires se révèlent donc souhaitables et opportunes, comme celle qui consisterait à donner aux intéressés la faculté de demander l'octroi d'une pension anticipée.

R. A 8438

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1970-1971.

15 OKTOBER 1970.

Voorstel van wet tot toekenning van vervroegd pensioen aan de landbouwers.

TOELICHTING

MIJNE HEREN,

In de Belgische gemeenschap is er een categorie van burgers aan wie voortdurend wordt herinnerd dat ze te talrijk zijn, dat de vruchten van hun arbeid te veel kosten, of beter nog, te overvloedig zijn. Deze miskende burgers zijn de landbouwers.

Natuurlijk vormen de Belgische landbouwers geen verbazende uitzondering op de regel van de gemeenschap; het lot van hun Franse, Italiaanse, Duitse, Nederlandse of Luxemburgse collega's is zeker niet benijdenswaardiger.

Niettemin spreekt het vanzelf dat dit voorstel slechts gericht is op de Belgische landbouwers. Het heeft alvast niet tot doel te onderzoeken in welke mate een optie, zoals de beperking van de productie van voedingsmiddelen, verenigbaar is met de idee van de menselijke solidariteit en met de plicht hulp te verlenen aan de misdeelden van deze wereld.

Dit initiatief wil slechts, op louter nationaal vlak, een wisseloplossing brengen voor wat algemeen als Plan-Mansholt wordt aangeduid.

Is het nodig eraan te herinneren dat dit Plan in een financiële tegemoetkoming voorziet ten gunste van de landbouwers die hun activiteit stopzetten? De definitieve uitwerking van dit Plan en de praktische realisatie ervan in elk partnerland van de gemeenschap zullen een niet te bepalen en misschien vrij lange tijd vergen. Overgangsmaatregelen, zoals aan belanghebbenden de mogelijkheid te bieden een vervroegd pensioen aan te vragen, zijn dus wenselijk en opportuun.

R. A 8438

Bien sûr, cette faculté est déjà en vigueur chez nous, mais elle est assortie de conditions financières telles qu'elles découragent les candidats éventuels. En effet, une réduction annuelle de 5 p. c. est opérée sur le montant normal de la pension, si son bénéficiaire en sollicite la liquidation avant d'avoir atteint l'âge de 65 ans.

Comme il est dit dans le rapport Mansholt, considérant qu'il importe en premier lieu, pour améliorer les revenus agricoles, d'abaisser les coûts de production que cet abaissement des coûts de production peut résulter en particulier de la constitution d'exploitations aux dimensions appropriées; que pour constituer celles-ci, il importe de disposer de terres libres; qu'à cet effet il convient d'inciter un certain nombre d'exploitants, notamment les plus âgés, à cesser leur activité et qu'il en résultera une diminution de la population active agricole; que cette diminution entraînera en tout cas une augmentation du revenu agricole par tête, nous vous proposons d'accorder une pension pleine et entière à chaque agriculteur qui souhaite prendre une retraite anticipée, à partir de l'âge de 60 ans, c'est-à-dire une pension exemptée de la réduction annuelle de 5 p.c., que la loi prévoit dans ce cas.

Il existe en Belgique 59.652 exploitants agricoles possédant au moins un ha et dont l'âge varie entre 55 et 64 ans, tandis que la pension annuelle maximale d'un travailleur indépendant s'élève à 41.339 francs.

Le coût de la mesure que nous vous suggérons d'adopter sera donc minime au regard du budget de l'Etat, mais les avantages qui en découleront seront tangibles.

M. OLIVIER.

♦♦

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE UNIQUE.

L'alinéa 2, § 1er de l'article 3 de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants est complété comme suit :

« Lorsqu'il s'agit de travailleurs indépendants exerçant la profession d'agriculteur, la réduction de 5 p.c. par année d'anticipation n'est pas d'application ».

M. OLIVIER.
A. STRIVAY.
J.P. GILLET.

Zeker, deze mogelijkheid bestaat reeds bij ons, maar zij gaat vergezeld van dusdanige financiële voorwaarden dat eventuele kandidaten ontmoedigd worden. Immers, van het normaal pensioenbedrag wordt 5 pct. per jaar afgetrokken indien de begunstigde de betaling ervan vraagt alvorens de leeftijd van 65 jaar te hebben bereikt.

Zoals in het verslag Mansholt wordt gezegd, moeten de landbouwinkomens in de eerste plaats worden verbeterd door de verlaging van de produktiekosten; deze verlaging van de produktiekosten kan meer bepaald voortvloeien uit de oprichting van bedrijven van aangepaste afmetingen; om deze te vormen moet men beschikken over vrije gronden; om dit te bereiken moet een aantal exploitanten, met name de oudste, worden aangezet hun activiteit stop te zetten waaruit een daling van de actieve landbouwbevolking zal voortvloeien; deze daling zal in ieder geval een verhoging van het landbouwinkomen per hoofd met zich brengen; op grond van deze overwegingen stellen wij U dus voor een volledig pensioen te verlenen aan iedere landbouwer die, vanaf de leeftijd van 60 jaar, vervroegd met pensioen wil gaan, d.w.z. een pensioen dat vrij is van de jaarlijkse aftrek van 5 pct. die de wet voor dit geval voorschrijft.

In België zijn er 59.652 landbouwers die over minstens 1 ha beschikken en waarvan de leeftijd schommelt tussen 55 en 64 jaar, terwijl het jaarlijks pensioen van een zelfstandige maximum 41.339 frank bedraagt.

De kosten van de maatregel die wij u voorstellen zullen dus miniem zijn in vergelijking met de Rijksbegroting, de voordelen die eruit zullen voortvloeien zullen evenwel tastbaar zijn.

♦♦

VOORSTEL VAN WET

ENIG ARTIKEL.

Artikel 3, § 1, 2^e lid, van het koninklijk besluit n° 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen wordt aangevuld als volgt :

« Voor zelfstandigen die het beroep van landbouwer uitoefenen wordt de vermindering van 5 pct. per jaar vervroeging niet toegepast. »